

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

972

Vragen van de leden **Ronnes** en **Oskam** (beiden CDA) aan de Minister van Financiën en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *binaire opties* (ingezonden 30 oktober 2015).

Antwoord van Minister **Dijsselbloem** (Financiën) mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (ontvangen 22 december 2015). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 695. Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 672.

Vraag 1

Deelt de u de constatering van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) dat binaire opties «zeer risicovolle producten [zijn] waarbij je vooral snel en gemakkelijk je hele inleg kunt kwijtraken»?

Antwoord 1

Ik deel de constatering van de AFM dat binaire opties risicovol kunnen zijn omdat beleggers hun inleg binnen een korte tijdsperiode en op vrij eenvoudige wijze kunnen kwijtraken.

Vraag 2, 3 en 5

Kunt u uitleggen wat het verschil is tussen een binaire optie waarbij wordt ingezet op het stijgen of dalen van een aandeel, en het gokken op het winnen of verliezen van een sportwedstrijd door een voetbalclub?

Waarom valt het kopen van een binaire optie onder beleggingswetgeving en daarmee onder de AFM en het gokken op sportwedstrijden, waar net als bij binaire opties geen mogelijkheid is voor de inlegger om het resultaat te beïnvloeden, onder de kansspelwetgeving?

Bent u van mening dat het kopen van binaire opties eigenlijk een kansspel is, waarmee het kopen van binaire opties onder de kansspelwet zou moeten vallen?

Antwoord 2, 3 en 5

Volgens artikel 1, aanhef en onder a, van de Wet op de kansspelen (Wok) is het verboden gelegenheid te geven om mee te dingen naar prijzen of premies, indien de aanwijzing der winnaars geschiedt door enige kansbepaling waarop de deelnemers in het algemeen geen overwegende invloed kunnen uitoefenen, tenzij daarvoor ingevolge de Wok vergunning is verleend. Het kansspelelement en de mogelijkheid een prijs of premie te winnen, vormen derhalve wezenlijke bestanddelen bij de beantwoording van de vraag

of een aangeboden product of dienst een kansspel is in de zin van de Wok. De overgrote meerderheid van deelnemers aan sportprijsvragen kan geen invloed uitoefenen op de uitkomst van het spel. Verder worden er bij aangeboden sportprijsvragen voor de winnaars doorgaans prijzen of premies in het vooruitzicht gesteld. Sportprijsvragen worden daarom in de Wok als (vergunningplichtig) kansspel aangemerkt.

Financiële instrumenten moeten echter worden gezien als beleggingsinstrumenten in brede zin, waarbij beleggers een instrument kopen met de verwachting dat de belegging in kwestie na verloop van tijd meer waard wordt. Beleggers baseren hun voorspellingen en aannames met betrekking tot – de richting van – de waardeontwikkeling van de desbetreffende instrumenten veelal op kennis, analyses en inzichten. Hoewel sommige van deze financiële instrumenten enig kansspelelement kunnen bevatten kan de beoogde waardevermeerdering doorgaans niet als «prijs» of «premie» worden beschouwd. Ingevolge de Europese richtlijn markten voor financiële instrumenten (Markets in Financial Instruments Directive: MiFID), die is geïmplementeerd in de Wet op het financieel toezicht (Wft), worden (binaire) opties aangemerkt als financieel instrument en vallen zij onder het toezicht van de AFM.¹

Vraag 4

Begin 2015 is de AFM door de rechter teruggefloten voor het weigeren van een vergunning aan een handelshuis in binaire opties², omdat het een overtreding zou zijn van de Mifid-richtlijn; kunt u aangeven wat de laatste stand van zaken is in dit dossier?

Antwoord 4

De AFM heeft hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 16 januari 2015. Deze zaak is op 30 november jl. voorgekomen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb). De verwachting is dat het CBb in het voorjaar van 2016 uitspraak doet.

Vraag 6 en 7

Heeft de problematiek van binaire opties ook de aandacht van de kansspelautoriteit (KSA)? Zo ja, hoe lang al?

Kunt u een overzicht geven van alle ingestelde onderzoeken en opgelegde sancties naar aanleiding van binaire opties sinds 2013 door zowel de KSA als de AFM?

Antwoord 6 en 7

De Kansspelautoriteit (KSA) heeft op grond van de Wok geen onderzoek verricht naar binaire opties. De KSA heeft wel geconstateerd dat een aantal financiële instrumenten mogelijk en tevens juridisch kan worden gekwalificeerd als kansspel in de zin van de Wok. Op dit moment ziet de KSA geen rol voor zichzelf weggelegd in de beoordeling van financiële instrumenten.³ De AFM heeft een onderzoek verricht naar binaire opties. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de AFM op 10 december 2013 middels een persbericht gewaarschuwd voor de risico's van het beleggen in binaire opties.⁴ Onlangs heeft de AFM in haar Consumentennieuwsbrief van 19 november jl. nogmaals gewezen op de risico's. Binaire opties en het aanbieden daarvan blijft de aandacht van de AFM houden. De AFM heeft geen sancties opgelegd aan partijen die binaire opties aanbieden. Vanwege toezichtvertrouwelijkheid kan de AFM niet ingaan op de vraag of er nog onderzoeken naar specifieke partijen lopen of dat er een voornemen is tot het opleggen van maatregelen aan een dergelijke partij.

¹ De Europese Commissie heeft naar aanleiding van een vraag aangegeven dat binaire opties vallen onder de reikwijdte van de definitie van financieel instrument zoals opgenomen in MiFID en dat de handel in binaire opties daarmee onder financiële marktenwetgeving dient te vallen (<http://ec.europa.eu/yqol/index.cfm?fuseaction=question.show&questionId=1095>).

² <http://fd.nl/frontpage/beurs/1089148/afm-moet-aanbieder-binaire-opties-toch-vergunning-verlenen>

³ <http://www.kansspelautoriteit.nl/nieuws/alle-nieuwsberichten/2015/februari/richtsnoer/>

⁴ <http://www.afm.nl/nl/nieuws/2013/dec/binaire-opties.aspx>

Vraag 8

Indien Europese wetgeving belet om het handelen in binaire opties onder de kansspelwet te laten vallen, is de regering dan bereid om zich in te zetten voor het wijzigingen van de benodigde Europese wetgeving? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Europese regelgeving, en in het bijzonder artikel 4 van de MiFID Uitvoeringsrichtlijn, biedt mogelijkheden om in uitzonderlijke gevallen op nationaal niveau aanvullende eisen te stellen aan het aanbieden van financiële instrumenten. Dergelijke eisen dienen objectief gerechtvaardigd en evenredig te zijn en bedoeld zijn om concrete, niet voldoende door MiFID behandelde risico's voor de bescherming van de belegger of voor de marktintegriteit tegen te gaan. Ook dient de Europese Commissie hiervan in kennis te worden gesteld. Deze mogelijkheid wordt met de verschikking van MiFID (MiFID II), welke een beoogde inwerkingtredingsdatum heeft van 3 januari 2017, echter afgeschaft.

MiFID biedt een adequaat niveau van bescherming aan personen die beleggen in binaire opties en voldoende mogelijkheden aan de toezichthoudende instantie om bij overtredingen in te grijpen.

Zo zijn in MiFID verschillende verplichtingen ten aanzien van informatieverstrekking opgenomen, om beleggers in staat te kunnen stellen om een adequate beleggingsbeslissing met betrekking tot binaire opties te nemen, waaraan beleggingsondernemingen moeten voldoen.

Dit beschermingsniveau zal met de verschikking van MiFID (MiFID II) verder worden verstevigd. Lidstaten kunnen na de verschikking nadere eisen stellen aan het productontwikkelingsproces van financiële instrumenten zoals binaire opties. Dit geeft nationale toezichthouders, zoals de AFM, de mogelijkheid om in te grijpen als financiële instrumenten worden aangeboden aan de verkeerde doelgroep of via een niet-passende distributiestrategie. Voorts wordt een bevoegdheid geïntroduceerd op grond waarvan de nationale bevoegde autoriteiten en de Europese toezichthouder ESMA het op de markt brengen, verspreiden of verkopen van bepaalde financiële instrumenten en bepaalde financiële activiteiten of praktijken kunnen verbieden of beperken. Of het niveau van de bescherming adequaat is hangt echter ook af van het toezicht op deze regels door de toezichthoudende instantie van de lidstaat of staat. Mogelijke verschillen in de toezichtpraktijk kunnen leiden tot ongewenste situaties. De meeste aanbieders van binaire opties in Nederland bieden deze diensten grensoverschrijdend via internet, op basis van het «Europees paspoort», aan. Het toezicht op deze aanbieders is in beginsel belegd bij de toezichthoudende instantie van de lidstaat of staat van herkomst (*home country control*). De AFM heeft dit mogelijke risico reeds aangekaart bij de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) en zet zich in voor het verder harmoniseren van het toezicht op de Europese regels zodat verschillen in de toezichtpraktijk worden verkleind.

Vraag 9

Zijn de regering nog andere producten bekend waarvoor de AFM in Nederland waarschuwingen afgeeft, maar waartegen het door de MiFID-richtlijn niet kan optreden? Zo ja, om welke producten gaat het?

Antwoord 9

Er zijn geen andere producten waarvoor de AFM heeft gewaarschuwd maar waar zij gelet op MiFID of de Wft niet tegen kan optreden.